

Artikel 25e Niet-gebruik

- 1. De maker kan de overeenkomst geheel of gedeeltelijk ontbinden indien de wederpartij het auteursrecht op het werk niet binnen een redelijke termijn na het sluiten van de overeenkomst in voldoende mate exploiteert of, na het aanvankelijk verrichten van exploitatiehandelingen, het auteursrecht niet langer in voldoende mate exploiteert. De voorgaande zin is niet van toepassing indien het aan de maker is toe te rekenen dat het auteursrecht binnen de termijn niet in voldoende mate wordt geëxploiteerd of indien de wederpartij een zodanig zwaarwichtig belang heeft bij instandhouding van de overeenkomst dat het belang van de maker daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken.**
- 2. Indien het auteursrecht aan meerdere makers toebehoort en de bijdrage van de maker geen scheidbaar werk vormt, kan de maker de overeenkomst alleen ontbinden met instemming van de andere makers. Indien een maker zijn instemming onthoudt en de overige makers hierdoor onevenredig worden benadeeld, kan de ontbinding van de overeenkomst uitsluitend in rechte geschieden.**
- 3. Voorzover exploitatie door de wederpartij niet blijvend onmogelijk is, ontstaat de bevoegdheid tot ontbinding van de overeenkomst pas nadat de maker aan de wederpartij schriftelijk een redelijke termijn heeft gegund het werk alsnog in voldoende mate te exploiteren en exploitatie binnen deze termijn uitblijft.**
- 4. Op verzoek van de maker verstrekt de wederpartij voor het verstrijken van de termijn bedoeld in het derde lid hem een schriftelijke opgave van de omvang van de exploitatie.**
- 5. In overeenstemming met artikel 6:267 BW vindt ontbinding van de overeenkomst plaats door een schriftelijke verklaring van de maker aan de wederpartij. Op vordering van de maker kan de ontbinding van de overeenkomst ook door de rechter worden uitgesproken.**
- 6. Indien het auteursrecht door de wederpartij van de maker is overgedragen aan een derde, kan de maker zijn uit de ontbinding voortvloeiende rechten ook tegen deze derde geldend maken, nadat hij deze zo spoedig mogelijk schriftelijk van de ontbinding mededeling heeft gedaan.**
- 7. Indien de wederpartij of de derde niet binnen een hem gestelde redelijke termijn tot teruglevering van het auteursrecht overgaat, kan de rechter op vordering van de maker een in de gegeven omstandigheden redelijk bedrag vaststellen dat de wederpartij dan wel de derde aan de maker dient te vergoeden, naast de mogelijk aan de maker verschuldigde schadevergoeding.**

Commentaar

Kern van de bepaling Artikel 25e biedt een in aanzienlijke mate naar art. 6:265 BW gemodelleerde regeling voor “non usus”, de situatie waarin de exploitant het auteursrecht niet binnen redelijke termijn de exploitatie in voldoende mate ter hand neemt, dan wel niet langer in voldoende mate exploiteert. De maker kan de exploitatieovereenkomst in die gevallen geheel of gedeeltelijk ontbinden, behoudens wanneer het aan de maker is toe te rekenen dat de rechten niet binnen een redelijke termijn zijn uitgeoefend (vgl. de regeling van art. 6:266 BW inzake schuldeisersverzuim): de parlementaire geschiedenis noemt het voorbeeld dat de maker er niet of niet tijdig in is geslaagd om een voor exploitatie geschikt werk aan de exploitant beschikbaar te stellen.

In onvoldoende mate exploiteren (lid 1) Het is aan de maker om de omstandigheden aan te voeren die duiden op onvoldoende exploitatie. De regeling veronderstelt een exploitatieplicht (“een

voortdurende inspanningsverplichting”), de niet-nakoming waarvan vervolgens gehele of gedeeltelijke ontbinding rechtvaardigt. Aard en omvang van die exploitatieplicht zijn evenwel niet als zodanig geformuleerd en blijven dus bepaald door het ongeschreven recht en de omstandigheden van het geval. Naar mag worden verwacht zal de rechtspraak op dit punt voortgaan op de op grond van art. 6:265 BW ingeslagen weg (vgl. Hof Amsterdam, 23 december 2008, AMI 2009, 2 (Intersong Basart/Hans van Hemert); Hof Amsterdam 31 maart 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:1201 (Nanada/Golden Earring) en Rechtbank Midden-Nederland 29 juli 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:5442 (Music Creations Publishing/Xander de Buisonjé). Evenmin is bepaald wat een redelijke termijn is om tot exploitatie over te gaan omdat ook dat volgens de wetgever (te) afhankelijk is van de omstandigheden van het geval en de mediasectoren daarvoor te veel verschillen.

Meerdere makers (lid 2) Ingeval van samengestelde onscheidbare werken kan slechts door alle makers gezamenlijk een beroep op art. 25e Aw worden gedaan. Voor zover een maker met het inroepen van het vetorecht waarover hij aldus beschikt de andere makers onevenredig benadeelt, kunnen deze de rechter verzoeken de overeenkomst alsnog te ontbinden. Hierbij geldt geen andere maatstaf dan de in art. 3:13 BW bedoelde maatstaf voor misbruik van recht, op grond waarvan een persoon een hem bij wet toegekende bevoegdheid naar redelijkheid niet kan inroepen bij onevenredigheid tussen het gediende en geschade belang. De wetgever acht het “voorstelbaar” dat de rechter de regeling ook toepast in gevallen waarin er geen gemeenschappelijk auteursrecht is maar een samenloop van een databankrecht (of een naburig recht van de producent) nu het ook dan gaat om de situatie dat een of meer rechthebbenden op een werk verhinderen dat het wordt geëxploiteerd en de andere makers hierdoor benadeeld worden. “Het vasthouden aan het eigen recht louter om een andere partij te weerhouden te komen tot een geslaagde exploitatie kan onder omstandigheden in strijd komen met de jegens elkaar in het maatschappelijk verkeer te betrachten redelijkheid en billijkheid en aldus neerkomen op misbruik van recht”.

Ontbinding; verhouding tot art. 6:265 e.v. BW Ook overigens lijkt de regeling niet bedoeld als specialis die toepasselijkheid van de algemene ontbindingsregeling van art. 6:265 BW uitsluit: volgens de wetgever is de bepaling als een inkleuring en precisering te beschouwen van de algemene regeling. Daaruit volgt ook dat de ontbinding op grond van art. 25e eveneens geen terugwerkende kracht heeft maar ongedaanmakingsverplichtingen doet ontstaan die op de voet van art. 6:271 en 272 BW moeten worden afgewikkeld. Volgens de wetgever is een extra aspect ten opzichte van de algemene ontbindingsregeling hier in gelegen dat het inroepen van de bevoegdheid pas misbruik van recht (3:13 BW) door de maker is indien de wederpartij een dusdanig zwaarwichtig belang heeft bij instandhouding van de overeenkomst dat het belang van de maker daarvoor naar redelijkheid en billijkheid moet wijken. Dit zou een sterkere bescherming behelzen dan wat de maker aan de algemene regeling zou kunnen ontnemen (of dit uitgangspunt juist is, is overigens de vraag, nu ook de mogelijkheid de bevoegdheid van art. 6:265 BW in te roepen niet afhankelijk is van een misbruiktoets, noch van de ernst van de tekortkoming of het bestaan van alternatieven die de schuldenaar minder belasten, HR 24 november 1995, NJ 1996, 160 en HR 27 november 1998, NJ 1999, 197). **Geheel of gedeeltelijk ontbinden** Evenals art. 6:265 BW gaat ook art. 25e Aw uit van de mogelijkheid van gedeeltelijke ontbinding. De parlementaire geschiedenis noemt het voorbeeld waarin ontbinding is beperkt tot die contractueel overeengekomen exploitatiewijzen die door de exploitant onbenut zijn gelaten.

De wetgever wilde de maker nog een aantal extra handvatten bieden in vergelijking met de algemene regeling van de ontbinding. **Specificatieplicht (lid 4)** Daartoe behoort onder meer de mogelijkheid schriftelijke opgave van de exploitatie te verlangen waarmee de maker een goed beeld krijgt van de

omvang van de exploitatie en de benutte distributiekkanalen alsmede van eventuele sublicenties of gehele of gedeeltelijke overdracht, waarmee volgens de wetgever de bewijslast voor de maker wordt verlicht en daarmee de drempel om van de non usus-bepaling gebruik te maken voor de maker wordt verlaagd. De regeling zou voorts meerwaarde hebben ten opzichte van art. 6:265 e.v. BW omdat deze ook na langere tijd nog kan worden ingeroepen, wat te meer zou spelen gezien de duur van het auteursrecht (tot zeventig jaar na overlijden van de maker), waarbij opmerking verdient dat ook dan de algemene verjaringsregeling van Boek 3 BW nog altijd zal gelden. **Ontbindingsverklaring (lid 5)** Het vijfde lid lijkt niet meer te doen dan te verwijzen naar de ontbindingsverklaring zoals geregeld in art. 6:267 BW. Ook onder de algemene ontbindingsregeling van het BW geldt dat naast de mogelijkheid van buitengerechtelijke ontbinding, ook de rechter desgevorderd ontbinding kan uitspreken.

Aanvullende boete (lid 7) Tot slot biedt lid 7 de maker nog een mogelijkheid om, naast een beroep op de verplichting om de schade als gevolg van de ontbinding te vergoeden (art. 6:277 BW), de rechter te vragen om de contractuele wederpartij of de derde-verkrijger te verplichten een aanvullend bedrag te betalen als prikkel om mee te werken aan de overdracht van het auteursrecht aan de maker.

Aanspraken jegens derden (lid 6) Wanneer op het moment dat de ontbinding wegens non-usus wordt ingeroepen de contractuele wederpartij van de maker op zijn beurt het auteursrecht aan derden heeft overgedragen, zal deze na ontbinding van de exploitatieovereenkomst het auteursrecht niet kunnen terugleveren aan de maker. Vanwege “de speciale band tussen maker en werk” zag de wetgever aanleiding om in art. 25e lid 6 Aw vormt de aanleiding om in afwijking van het commune overeenkomstenrecht de maker ook aanspraken jegens de derde toe te kennen. De derde/exploitant die het auteursrecht na een geslaagd beroep op artikel 25e Aw af dient te staan aan de maker, zal een vordering uit tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst met zijn contractuele wederpartij hebben. De schade die voortvloeit uit die tekortkoming zal de derde dan ook van zijn eigen contractuele wederpartij terug kunnen vorderen. De maker is bij deze overeenkomst (dat wil zeggen de overeenkomst die de derde heeft gesloten waarbij aan hem het auteursrecht werd overgedragen) geen partij. De maker is dus niet verplicht om eventuele kosten die de derde heeft gemaakt ter verkrijging van het auteursrecht te vergoeden

Dwingend recht Art. 25h lid 1 bepaalt dat de maker geen afstand kan doen van de rechten die hij aan dit hoofdstuk kan ontnemen. Dit is een belangrijk verschil met de algemene ontbindingsregeling van het BW, die niet dwingend van aard is en derhalve in de contractspraktijk vaak buiten toepassing wordt gesteld door ontbinding uit te sluiten.

Overgangsrecht Op grond van art. III lid 1 Wet auteurscontractenrecht geldt dat art. 25e, eerste tot en met vijfde lid en het zevende lid van toepassing zijn op overeenkomsten van vóór 1 juli 2015. Een belangrijke uitzondering op deze onmiddellijke werking is hierin gelegen dat alleen het zesde lid (aanspraken jegens derden) alleen betrekking op overeenkomsten van ná 1 juli 2015.